

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Kościelniak**

Warszawa, dnia 29 listopada 2010 r.

**Prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

LZG-4112-05-01/2010, S/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze przeprowadziła kontrolę wykorzystania przez Uniwersytet Zielonogórski środków z dotacji budżetowych i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz realizację wybranych zadań w zakresie rachunkowości Uczelni.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym przez Rektora Uniwersytetu 18 sierpnia 2010 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuję Pani Minister niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wystąpieniu pokontrolnym z 30 września 2010 r., skierowanym do Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła działalność Uniwersytetu w kontrolowanym zakresie. Podstawą do sformułowania przedstawionej oceny ogólnej były następujące nieprawidłowości:

- wydatkowanie niezgodnie z przeznaczeniem części dotacji na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym². Na podstawie decyzji Ministra Finansów, dotyczącej zmian w budżecie państwa z tytułu uruchomienia rezerwy celowej, dokonano zwiększenia planu dotacji dla Uniwersytetu o kwotę 5.360,1 tys. zł, z przeznaczeniem na *zwiększenie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy oraz odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, z wyrównaniem od 1 stycznia 2009 r.* Jednakże w 2009 r. nie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.

dokonano podwyżki wynagrodzeń, a środki z dotacji wydatkowano na bieżącą działalność Uczelni. Wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem uzasadnia podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych opisane w art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych³;

- finansowanie ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych bieżącej działalności Uczelni. W latach 2003-2007 z wyodrębnionego rachunku bankowego funduszu dokonano dziewięciu przelewów środków w łącznej wysokości 16.725,8 tys. zł na rachunek bieżący Uczelni w celu finansowania kosztów jej funkcjonowania. Ponadto Uniwersytet nie przekazał w wymaganej wysokości środków na wyodrębniony rachunek funduszu, wynikającej z naliczonego odpisu rocznego za 2004 r., do odprowadzenia którego Uczelnia zobowiązana była na mocy art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych⁴. Nieodprowadzona wartość odpisu za 2004 r. wyniosła 1.608,6 tys. zł. W latach 2005-2007 dokonano częściowego zwrotu nienależnie pobranych środków z funduszu, jednak na 30 czerwca 2010 r. wewnętrzne zadłużenie Uczelni z tego tytułu nadal istniało i wynosiło 9.123,4 tys. zł. Rektor nie opracował koncepcji redukcji istniejącego zadłużenia, pomimo że został do tego zobowiązany przez Senat Uczelni uchwałą z dnia 28 maja 2008 r.;
- przeznaczanie środków finansowych z rachunku funduszu pomocy materialnej na regulowanie bieżących zobowiązań Uczelni. Od momentu utworzenia rachunku bankowego funduszu, na cele niezwiązane z udzielaniem pomocy materialnej wykorzystano ze środków funduszu ponad 8 mln zł. Było to działanie nielegalne, gdyż przeznaczenie środków funduszu powinno być ściśle związane z pomocą materialną dla studentów oraz utrzymaniem domów studenckich, o czym stanowi art. 103 ustawy o szkolnictwie wyższym. Zadłużenie wewnętrzne Uczelni z tego tytułu w 2009 r. zmniejszyło się do 5,86 mln zł, a na jego redukcję znaczny wpływ miał wzrost narzutów kosztów pośrednich. Stawka ta wzrosła z 30% (w latach 2007-2008) do 300% w roku 2009, co skutkowało zwiększeniem kosztów remontów domów studenckich wykazanych w księgach rachunkowych oraz rocznym sprawozdaniu F-01/s o kosztach i przychodach uczelni wyższych o 735 tys. zł. Wysokość narzutów za 2009 r. ustalona została ustnie, bez udokumentowania tej decyzji i bez jej uzasadnienia;
- udzielenie przez Uniwersytet zamówień publicznych na obsługę kredytów obrotowych w latach 2002-2010 z pominięciem procedur określonych w przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵ oraz ustawy z dnia 10 czerwca

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

⁴ Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

1994 r. o zamówieniach publicznych⁶, których wartość na 30 czerwca 2010 r. wynosiła 11.500 tys. zł. Uniwersytet posiadał dwie umowy kredytowe na finansowanie działalności Uczelni w rachunkach bieżących, które zawarł były rektor Uniwersytetu. Termin spłaty kredytów przedłużano kolejnymi aneksami, ustalając nowe warunki spłaty, zabezpieczenia oraz wynagrodzenia za obsługę kredytów, a nawet - jak w przypadku kredytu w BRE Banku - zwiększono jego wysokość o 3.500 tys. zł, bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający uczciwą konkurencję oraz równe traktowanie wykonawców, określony w art. 7 ust. 1 ustawy Prawo o zamówieniach publicznych. Stosownie do art. 7 ust. 3 ww. ustawy, przedmiotowych kredytów należało udzielić jedynie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami tejże ustawy. Udzielenie przez Rektora zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, uzasadnia podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych;

- ustanowienie zabezpieczenia spłaty kredytu w rachunku bieżącym w BRE Banku SA w łącznej wysokości 10.650 tys. zł w formie hipoteki zwykłej oraz hipoteki kaucyjnej bez uzyskania zgody Ministra Skarbu Państwa na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia przez Uczelnię składnikami aktywów trwałych, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 50.000 euro, o czym stanowi art. 90 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym, w związku z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁷. Na podstawie art. 5a ust. 2 ww. ustawy, czynność prawna dokonana z naruszeniem ww. obowiązku jest nieważna;
- niedotrzymanie terminów przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji prowadzonej w formie spisu z natury za lata 2007 i 2008. Z planu inwentaryzacji na 2007 r. nie rozliczono wyników inwentaryzacji na czterech polach spisowych, a z planu inwentaryzacji na 2008 r. nie przeprowadzono lub nie rozliczono spisów z natury 18 pól spisowych. W wyniku spisów z natury stwierdzono niedobory majątku o wartości ogółem 230,5 tys. zł oraz nadwyżki na kwotę 607,10 zł, które nie zostały rozliczone w księgach rachunkowych roku, którego dotyczył spis, co stanowiło naruszenie zasad określonych w art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸. Rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości uzasadnia

⁶ Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm. Uchylony z dniem 2 marca 2004 r.

⁷ Dz. U. Nr 106, poz. 493 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

podejrzanie naruszenia dyscypliny finansów publicznych opisane w art. 18 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Część decyzji Rektora Uniwersytetu ocenionych negatywnie przez NIK podyktowana była trudną sytuacją finansową oraz wysokim zadłużeniem Uczelni. Była jednak niezgodna z obowiązującym prawem.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- wykorzystanie uprawnień nadzorczych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w celu wyegzekwowania od władz uczelni działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, w tym spłaty zadłużenia wewnętrznego Uczelni z tytułu nienależnie pobranych na finansowanie działalności bieżącej środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz funduszu pomocy materialnej,
- podjęcie, jako organ dotujący, decyzji wynikającej z przepisów prawa w sprawie wydatkowania niezgodnie z przeznaczeniem dotacji z budżetu państwa przyznanej na zwiększenie wynagrodzeń osobowych dla pracowników Uniwersytetu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Minister, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Minister prawo zgłoszenia na piśmie, do Kolegium NIK, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a.a.